

Til parlamentarikerne og ministrene i Norden

Veien videre for det nordiske felles arbeidsmarkedet

21.–22. mai feirer Norden 60-årsjubileum for det felles arbeidsmarkedet. Samtidig står det nordiske arbeidsmarkedet overfor store utfordringer: høy arbeidsløshet, spesielt blant unge, en redusert faglig organiseringsgrad og økt forekomst av usikre ansettelse, for å nevne noen. Det nordiske arbeidsmarkedet har siden 1954 også fått ytterligere en dimensjon etter etableringen av EUs indre marked og utvidelsen i øst.

Disse grunnleggende utfordringene må angripes gjennom brede tiltak på flere politikkområder, der både den økonomiske politikken og arbeidsmarkedspolitikken er sentrale. NFS foreslo i april 2012 en felles nordisk målsetning om at til 2014 skulle alle grensehindre på det nordiske arbeidsmarkedet være ryddet av veien, for et bedre fungerende nordisk arbeidsmarked og av hensyn til Nordens konkurransekraft. Det ble ikke helt slik, men ennå er det ikke for sent å forbedre det felles nordiske arbeidsmarkedet!

Vi foreslår følgende tiltak:

1. Innfør en 8-ukersregel i den svenske arbeidsløshetsforsikringen

Ifølge en undersøkelse NFS gjennomførte sammen med en rekke svenske arbeidsløshetskasser (a-kasser), ble mer enn 70 personer i 2013 utsatt for at deres dagpenger falt ned på grunnivået i a-kassen etter arbeid utenlands – fordi de ikke rakk å bli med i en svensk a-kasse i tide. Sverige har strengere tidsgrenser enn både Danmark og Finland når en person bytter mellom to lands arbeidsløshetsforsikringer.

Problemet løses ved at Sverige innfører en såkalt 8-ukersregel, som tillater opp til 8 ukers hull i forsikringsperioden når man bytter arbeidsløshetsforsikring fra ett land til et annet. Den parlamentariske sosialforsikringsutredningen i Sverige har foreslått nettopp en slik regel (SOU2011:74), som bare venter på å bli vedtatt i Sveriges Riksdag.

2. Gjør det mulig å ha arbeidsmarkedspraksis i et annet nordisk land

His man bor nær grensen, kan man i dag ikke utnytte nabolandets arbeidsmarked for å finne en passende praksisplass innenfor rammen for arbeidsmarkedspraksis. Det skyldes blant annet hvordan tilsynet med arbeidsplassen samt forsikringen for praktikanten er utformet. Begge deler er naturligvis en forutsetning for arbeidspraksis.

Disse praktiske problemene kan løses, og det ville innebære bedre forutsetninger for et fungerende arbeidsmarked, spesielt i grenseregionene.

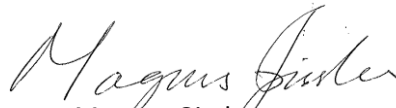
3. Minimere antallet nye grensehindre

Med tanke på hvor mye ressurser som legges ned i å undersøke og forsøke å løse grensehindre, er det både økonomisk og politisk smart å minimere antallet nye grensehindre. Det er også viktig å markere at landene ikke bevisst får skape grensehindre. En rekommandasjon fra Nordisk råd om at all ny lovgivning skal respektere de nordiske overenskomstene, ville vært et stort skritt framover.

Nå løser vi grensehindre!

Gevinstene av løste grensehindre er store, og kanskje aller størst hvis vi løser grensehindrene nettopp på arbeidsmarkedet. I forbindelse med 60-årsjubileet for det felles nordiske arbeidsmarkedet vil NFS oppfordre dere til å bidra til en løsning på grensehindrene vi har listet opp ovenfor, og dermed fremme integrasjonen av regionen og styrke Nordens konkurransekraft globalt.

Vennlig hilsen

Magnus Gissler

Generalsekretær for Nordens Faglige Samorganisasjon, NFS

Gerd Kristiansen

Leder

LO

Jorunn Berland

Leder

YS

Anders Folkestad

Leder

Unio